

[מרגש: הגב' רחל הבר תחי' אשת הרב אברהם ישעיהו הבר זצ"ל בפרקי יומן מחייו ארוכי המעש]

חרבות של חסד

יום חמישי כ"ז בתשרי

אני עומדת בהלוויה בהר הרצל ולבי שותת כאב. בנו של תורם כליה שלנו נרצח על ידי המחבלים האכזריים צמאי הדם ומובא כעת למנוחות. אין מה לומר, רק לבכות ולדלות כוחות מאנשים יקרים כל כך שלא זכו להוביל את בנם לחופה, במקום זאת מלווים אותו למנוחות עולמים ומקבלים עליהם גזירת שמים באהבה. בצידוק הדין שאין כמותו.

איש לא הכין אותי למצב שכזה, אף אחד לא התווה לי דרך, לא הנחה אותי איך לנסח מודעות אבל, אף אחד גם לא תדרך אותי כיצד לנהל שיחה מטלטלת עם מטופל דיאליזה שבנו היה אמור לתרום לו כליה אך הבן נפל בקרב, הי"ד. אין מילים בפני, לא מוצאת דרך לנחם. הריחיים כבודות ואני תרה אחר ניצוצות של הכוונה שהשאר בעלי זצ"ל ואשר יוכלו להנחות אותי בדרך חשוכה זו.

*

בתקופת ילדותי רווח לו עונש מתסכל ולא נחמד שנקרא - "מבחן פתע". אין תלמידה שלא נלחצה כאשר המורה אמרה: "טוב בנות, יש לי תחושה שלא הקשבתן כראוי בשיעור שעבר, הוצאנה דפים ונבדוק את ידיעותיכן". אף תלמידה לא אהבה את החוויה הזו.

בעלי אמר תמיד: "תלמידים אינם נהנים ממבחני פתע ובכל זאת יש כאלה שפחות נלחצים - אותם אלה שישבו בבית, שיננו וחזרו על החומר, חשים פחות מאוימים והם ניגשים לקראתו ביתר ביטחון".

בשמחת תורה תשפ"ד שלחו לנו משמיים את אחד ממבחני הפתע הקשים ביותר שידענו אי פעם בחיים. אין לנו דרך אחרת, כי אם למצוא בתוכנו את נקודות האמונה, להשיב אל הלב את מה שאנו יודעים ולגלות שאנו בכל זאת מוכנים. כך נצליח להתמודד ולעבור את הניסיונות מתוך אמונה ודבקות. ד' יבחן צדיק.

*

במשך השנים שמעתי את בעלי אומר לא פעם לאנשים שבקשו לתרום כליה: "לא עושים חסד לאדם על חשבון משהו אחר". פעמים רבות שמעתי אותו משוחח עם תורם פוטנציאלי ובודק בעדינות את המצב המשפחתי. לעיתים שמעתי אותו אומר: "אתה לא תורם עכשיו, תמתין קצת". "אבל הרב, הוא מחכה לי", נועק התורם. "נכון, אבל לא עושים חסד על חשבון משהו אחר. עכשיו אשתך \ הילדים \ התינוק שנולד צריכים אותך, תדחה את התרומה".

עם ההכנה הזו ניגשתי, יחד עם הצוות המדהים של 'מתנת חיים', לסבב הטלפונים שערכנו. מיד בימים הראשונים לאחר החג, התקשרנו לתורמים שהיו אמורים לתרום באותו השבוע וביררנו היכן הם עומדים. "האם אתה בטוח שזה בסדר כעת? הבית מוכן? המשפחה רגועה? הילדים מסודרים? ומה תעשה אשתך? תרומת כליה זהו מהלך משפחתי, האם אתה בטוח שמתאים לכם עכשיו?". היו כאלה שהודו על השיחה,

כן, גם הם הרגישו שלא מתאים עכשיו, אבל חששו להחליט בעצמם ולדחות את התרומה. רבים מהם הייתי צריכה להרגיע, להזכיר שזה לגמרי בסדר, מקובלנו שחסד לא עושים על חשבון אדם אחר. אחד מהם, תורם יקר שהיה אמור לתרום בשבוע שלאחר שמחת תורה ביקש לדחות את התרומה. הוא הרגיש שאינו יכול להשאיר אישה וילדה בתקופה

אנשים גדולים בדרך

אם לא שהסיפור הזה אמיתי והשמות המלאים נמצאים אצלי ובמערכת, היה קשה להאמין אבל כל מילה בו אמת ומדויקת. תורמת כליה מיוחדת מאוד ישבה 'שבעה' על בנה שנרצח. בימים הראשונים היה בין הנעדרים ורק בשבוע האחרון הוא נמצא והובא למנוחות.

במהלך ימי ה'שבעה' הגיע פתאום הנתרם שלה אל הבית. "מה אתה עושה כאן?", נדהמה התורמת, "איך ידעת שאני יושבת שבעה?" "לפני שבוע חשתי בכאבים בכליה, כאבים שלא הרפו. הייתה לי תחושה עמוקה שאת וודאי עוברת משהו נוראי והתחלתי לברר. הבוקר הבנתי שאתם מחפשים את הבן שלכם כבר שבוע והיום קברתם אותו. חשתי צורך להגיע ולהיות כאן אתכם".

תובנות גדולות בדרך

בשבת שעברה קראנו את פרשת נח בה נאמר: "את האלוקים התהלך נח". 'אלוקים' זו מידת הדין. נח מלמד אותנו יסוד עצום. אין זו חכמה להתהלך עם האלוקים ולדבוק בו רק בזמנים של חסד ורחמים, של שקט ושל שלווה. גם בשעה שמידת הדין שולטת בעולם, כשהארץ מלאה חמס והמבול מבלבל ומחריב, ממשיך נח ללכת עם בורא עולם ומרגיש מחובק על ידו. אולי זהו תפקיד נוסף שקבלנו בתקופה זו. כשהארץ מלאה חמס ומבול של דיווחים מכל כיוון ניתן ארצה, מלחיץ ומאיים, נדרש מאיתנו להתהלך עם אלוקים, לדבוק בו ולהאמין שמתקרב זמן גאולתנו.

מטלטלת של מלחמה. "תוכלי לצלצל לנתרמת שלי ולהגיד לה שאני חלילה לא מתחרט וברגע שאוכל אגש לניתוח?" הוא ביקש ממני. "וודאי, אומר לה שהכליה שלך מחכה לה", אמרתי. "לא", דייק הצדיק, "תאמרי לה שהכליה שלה מחכה לה. היא כבר לא שלי, היא שלה".

*

בשבוע שעבר חמישה אנשים תרמו כליה, למרות ועל אף. ביום שלישי נסעתי לבית החולים 'הדסה' לבקר את אחד התורמים, אברך מהיישוב 'מיצד'. התרגשתי עד דמעות כשסיפר לי שמרגע שנכנס לחדר ניתוח ועד שחומרי ההרדמה השפיעו עליו, הוא הרגיש ששערי שמים פתוחים ודיבר עם בורא עולם. "הושיע את עמך וברך את נחלתך. אבא, אני לא חייב להיות כאן. אני נכנס עכשיו לניתוח רק כדי לעשות טוב לילד שלך ואין דבר שאבא אוהב יותר מכך שאחים עושים טוב זה לזה, בבקשה אבא, תנהג גם אתה איתנו במידת הרחמים. אנא הורד רחמים לעולם, תשפיע טוב על ילדיך ואל תרפה אפילו לרגע אחד. בבקשה אב הרחמן תאסוף אותנו, תלחם את מלחמתנו, נקום נקמת דם עבדך ואל תרפה".

"הרגשתי שיש לי פתחון פה לבקש רחמים מבורא עולם וניצלתי את ההזדמנות", הוא אמר. ואני לא יכולתי שלא לשים לב שהוא לא ביקש על עצמו, אלא על כלל ישראל.

*

אנחנו מתמודדים בתקופה זו עם אחד האסונות הקשים שעברו על עם ישראל במהלך ההיסטוריה. אלף שלוש מאות ויותר נרצחו ביד אכזרית. שבויים ונעדרים. החורבן עצום, הכאב עצום, ומה נותר? אין לנו אלא לעסוק בבניין. בניין של אהבה, של נתינת חיים. עולם חסד עוד יבנה.